

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

281. Meddelelse. 15. Juni 1939.

A. Forsøgsresultater.

Forsøg med Sorter og Stammer af Tomater paa Friland 1936—1938.

Forsøgene, der er udført ved Blangsted paa svær, lermuldet Jord, ved Hornum og Spangsbjerg paa let, sandmuldet Jord og ved Virum paa let, lermuldet Jord, har omfattet 10 indsendte Sorter og Stammer, hvoraf de 7 var Dansk Eksport, 2 Rødhættetyper og Potentat, som er en kendt Drivhustomat.

Alle Forsøgene har været vellykkede, og Afgrøderne har paa Grund af de varme Somre været store. De sildige Sorter og Stammer er blevet meget begunstiget af Varmen og har givet det største Udbytte af modne Frugter. Det maa forventes, at disse Sorter i kølige Somre ikke vil give saa stor en Høst af modne Frugter.

Tomatfrøet er saaet i sidste Halvdel af Marts. Planterne pottet i 10 cm Potter. Udplantet sidst i Maj med en Afstand af 70 × 50 cm. Første Plukning er som Regel foretaget i første Halvdel af August. Sidste Plukning først i Oktober. Planterne er blevet renplukkede, inden første Frost kunde ventes.

Ved Bedømmelsen af de enkelte Sorters og Stammers Dyrkningsværdi er der lagt størst Vægt paa følgende Egenskaber: 1) Tidligheden, 2) Ydeevnen, 3) Modstandsdygtighed mod Sygdomme og 4) Frugtens Størrelse og Form. — Tidligheden er regnet som den vigtigste Egenskab og den, som især er afgørende for Dyrkningsværdien her i Landet.

I det følgende er der ved Navnene paa de fire bedste Stammer af Dansk Eksport tilføjet et Romertal II. Det er ikke ment forsvarligt at anerkende nogen af de sildige Sorter. Selv om de i Forsøgene har givet det største Udbytte af modne Frugter, maa de dog regnes for at være for sildige i normale Somre, idet Temperaturen i Vækstperioden Maj til September incl. i de tre Aar, Forsøgene har været gennemført, har været 1.2° C.

over det normale, paa Hornum endog 1.4° C. Paa meget lune Steder og til Espalier op ad Mur, hvad der ofte bruges i private Haver, kan disse sildige Sorter dog med Fordel benyttes, men i saa Tilfælde bør Potentat foretrækkes, da den i Kvalitet er meget bedre end Rødhættetypen.

Beskrivelse:

Nr. 1. Dansk Eksport Hunderup II, Ejer *A/S L. Døhnfeldt*, Odense. Opnaaede ogsaa Anerkendelse i første Forsøgs-serie. Stammen har været i Firmaets Eje siden 1902. Familieavl finder Sted. Frugten middelstor, fladrund, rød med orange Skær, modner ensartet, af god Handelsværdi og meget tidlig. Væksten middelkraftig med ret korte Stængelled og ret lange smalle Blade. Er ret modstandsdygtig mod Sygdomme. Den er ikke saa yderig som de mere sildige Stammer, men Forskellen er dog ikke stor, og dens store Tidlighed gør den til en meget værdifuld Stamme.

Nr. 6. Dansk Eksport II. Ejer *Carl Nielsen*, Aarhus. Stammen har været i Firmaets Eje i mange Aar. Familieavl har ikke fundet Sted, men Stamfrøet tages kun fra typiske, sygdomsfri Planter. Stammen ligner en Del Nr. 1. Den giver mere Frø og er næsten fri for Frugter med grøn Farve i Frugtkødet. Stammen er ret modstandsdygtig mod Sygdom og ret tidlig.

Nr. 8. Dansk Eksport Ndr. Munkegaard II. Ejer *J. E. Ohlsens Enke*, København. Stammen er i 1925 udtaget fra Prøver i Forsøgsmarken; der er gennemført Familieavl. Frugterne er lidt større end hos Nr. 1, fladrunde. Farve og Udseende som hos foregaaende, men modner lidt mindre ensartet; fast og med mange Frørum men ret tyndt Frugtkød, dog er Forskellen mellem Stammerne kun ringe. Tidlig, men ikke saa tidlig som Nr. 1.

Nr. 9. Dansk Eksport Stensballegaard II. Ejer: *Østergaards Frøavl*, Stensballe pr. Horsens. Stammen har været i Firmaets Eje siden 1900. Der er i de sidste Aar gennemført Familieavl. Ligner i Frugtform og Udseende de to foregaaende. Tidlig og ret modstandsdygtig mod Sygdomme.

Stammerne Nr. 2, 5 og 7 af Dansk Eksport er for sildige og har ingen Fordele frem for de anerkendte Stammer.

Nr. 3. Potentat er for sildig til, at den kan anbefales til almindeligt Brug, angribes ret stærkt af Sygdom, men paa varme Voksesteder kan den i gode Aar give et meget stort Udbytte af store, smukke Frugter af fin Kvalitet.

Nr. 4. Rødhætte og Nr. 10 C. J. E. er begge for sildige, og kun i gode Somre kan der forventes en god Høst, men Kvaliteten er ikke saa god, især er Frugterne tilbøjelige til at blive hule, og de kan ikke anbefales til almindelig Dyrkning.

Abonnement paa korte Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur tegner man paa sit eget Postkontor eller hos Postbudet under Navn af: »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 1 Kr. om Aaret, Postpenge iberegnet.

Bilag findes paa Bagsiden.

Bilag til 281. Meddelelse.

Tabel I. Oversigt over Sorternes og Stammernes Tidlighed og Udbytte kg pr. Ar.

Alle 4 Forsøgssteder, alle 3 Aar.

Stamme Nr.	Sort eller Stamme Navn	Sort eller Stamme Ejer	Modne Frugter				Høst i hele Plukkeperioden				
			1. Plukkeperiode		2. Plukkeperiode		Brugelige	Affald	Syge	Grønne	Ialt
			Sunde	Syge	Sunde	Syge					
1.	Dansk Eksport II.	A/S L. Dæhnfeldt, Odense	51	5	79	9	191	76	33	28	328
2.	Dansk Eksport	40	4	70	8	199	76	37	45	357
3.	Potentat	18	4	67	18	206	83	92	137	518
4.	Rødhætte	23	3	62	12	265	45	63	134	507
5.	Dansk Eksport	42	4	72	7	186	77	31	34	328
6.	Dansk Eksport II.	Carl Niensens Frøhandel, Aarhus	45	4	70	8	184	76	31	29	320
7.	Dansk Eksport	40	4	69	10	186	83	36	36	341
8.	Dansk Eksport II.	J. E. Ohlsens Enke, København	46	5	69	8	182	83	35	30	330
9.	Dansk Eksport II.	Østergaards Frøavl, Stensballe	45	4	73	7	193	72	32	33	330
10.	C. J. E.	23	3	63	12	269	41	61	117	488

Tabel II. Oversigt over forskellige Forhold af Interesse for Sorternes og Stammernes Dyrkningsværdi.

Stamme Nr.	Sort eller Stamme Navn	% af Vægt ialt i Sorteringerne						Gens. Frugtstørrelse i g	Frø pr. kg frisk Frugt	Gs. Ant. Frørum pr. Frugt	hule Frugter %	% friske Frugter 3 Ugers Hensigt i Kælder Blangsted
		glatte	riflede	revnede	smaa	midstnede	syge					
1.	Dansk Eksport II.	50	14	17	5	3	11	53	7.4	3.1	0	72
2.	Dansk Eksport	47	18	14	6	4	11	53	7.4	3.2	3.5	76
3.	Potentat	44	12	13	3	5	23	77	3.1	3.1	0	40
4.	Rødhætte	47	25	6	4	2	16	62	4.8	2.1	15.5	57
5.	Dansk Eksport	51	13	18	6	2	10	53	7.9	3.0	0	65
6.	Dansk Eksport II.	50	14	18	3	3	10	53	8.1	3.1	0	73
7.	Dansk Eksport	45	16	19	5	3	12	55	7.5	3.0	1.0	73
8.	Dansk Eksport II.	45	16	19	5	3	12	55	7.0	3.3	0.5	68
9.	Dansk Eksport II.	49	17	15	6	3	10	54	7.7	3.2	1.0	70
10.	C. J. E.	49	24	6	4	2	15	63	5.4	2.2	16.0	44

Trykt i 18.000 Eksemplarer.